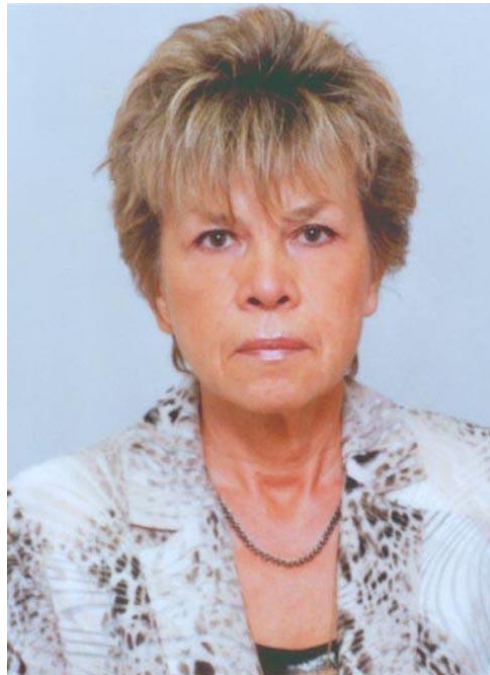

Ювілей Ірини Іванівни Московкіної

14 серпня 2021 року – ювілей Ірини Іванівни Московкіної, доктора філологічних наук, професора, завідувача кафедрою історії російської літератури Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.

Ірина Іванівна народилася в селищі Палванташ Мархаматського району Андижанської області в родині гірничого інженера, газовика-розвідника, який в той час відкривав газові родовища в Узбекистані, а з кінця 1950-х і до 2000-х років розвідував газ і проектував свердловини в Україні.

Уся доля І. І. Московкіної пов'язана з університетом. У 1968 році, після закінчення харківської середньої школи № 45, вона вступила на відділення російської мови та літератури філологічного факультету Харківського державного університету. Випускниця 1973 року, вона пройшла шлях від лаборанта до завідувача кафедрою, з року в рік набираючи силу і авторитет як талановитий дослідник, педагог і керівник.

У 1980 році І. І. Московкіна закінчила аспірантуру при кафедрі історії російської літератури і захистила кандидатську дисертацію «Поэтика Гаршина и развитие малой эпической формы в русской литературе конца XIX века (структура и типология жанров)». Докторську дисертацію «Поэтика прозы Леонида Андреева. Жанровая система и художественный метод» захистила у 1994 році. Із університетських вчителів Ірини Іванівни особливий вплив на формування її творчої особистості мали професори Рита Микитівна Піддубна та Ольга Володимирівна Словицька.

Сфера наукових інтересів І. І. Московкіної визначається широким спектром проблем сучасного гуманітарного знання. Дві її монографії, в тому числі «Между “pro” и “contra”: координаты художественного мира Леонида Андреева», більш ніж сто статей, опублікованих в Україні і країнах ближнього і далекого зарубіжжя, розвивають кращі традиції Харківської філологічної школи. Вони свідчать про великий внесок І. І. Московкіної в наукове осмислення літературного процесу кінця XIX – початку XX століття.

Завдяки великим знанням в галузі образотворчого мистецтва, театру і кіно, І. І. Московкіна відкриває в своїх роботах нові, цікаві і нерідко несподівані ракурси сприйняття текстів російської та світової літератури. Її дослідження поезики та жанрової системи Л. Андреева в контексті реалізму, модернізму і постмодернізму дозволило по-новому інтерпретувати відомі твори письменника, а багато пізніх новел і драматичних мініатюр вперше схарактеризувати у всій повноті авторського задуму.

Визначальною рисою особистості І. І. Московкіної, напевно, можна назвати її інтерес до тих областей філологічної науки, в яких досліднику належить бути першопрохідцем. Сміливість і відповідальність – фактори, що визначають наукову продуктивність діяльності як самої І. І. Московкіної, так і її учнів. Професор І. І. Московкіна створила школу, представлену 1 докторською та 16 кандидатськими дисертаціями, захищеними в період з 1991 по 2021 роки.

Учням І. І. Московкіної належать дослідження прози російських письменників XIX століття і «срібного століття» – Л. Толстого, В. Короленка, А. Чехова, І. Буніна, Л. Андрєєва, О. Купріна, Д. Мережковського, А. Белого, М. Гумільова, М. Цветаєвої, М. Кузміна, Ф. Сологуба, В. Брюсова та інших.

Протягом багатьох років І. І. Московкіна є членом редколегії «Вісника Харківського університету» (серії «Філологія»). У 1994 – 2005 рр. була членом Спеціалізованих вчених рад із захисту кандидатських дисертацій при Харківському педагогічному університеті імені Г. С. Сковороди та при Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна, з 2004 до 2019 року – заступником голови Спеціалізованої вченої ради Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна (К 64.051.07).

Успішній викладацькій роботі кафедри історії російської літератури сприяють 2 навчальних посібника для студентів, 6 для загальноосвітньої школи, колективна монографія, автором, співавтором і науковим редактором яких є професор І. І. Московкіна.

Ірина Іванівна читає курси «Історія російської літератури кінця XIX – початку XX ст.», «Історія літератури і мистецтва», спецкурси «Поетика “нової драми” в російській літературі кінця XIX – поч. XX ст.», «Жанрова система малої прози в російській літературі кінця XIX – першій половині XX століття: новації, типологія, динаміка», керує науковим семінаром «Проза “срібного століття” російської літератури».

За свою плідну працю І. І. Московкіна нагороджена численними грамотами, дипломами та подяками. У 2017 р. вона була відзначена МОН України як «Відмінник освіти», а в 2019 отримала Подяку Національної академії педагогічних наук України.

Чудовий лектор і педагог, чарівна жінка з тонким почуттям стилю, з приязною та відкритою манерою спілкування, Ірина Іванівна користується заслуженою повагою і любов'ю студентів, аспірантів і колег. Людина вірна і надійна, надзвичайно чуйна і мудра, вона щедро дарує свою дружбу всім співробітникам очолюваної нею кафедри, колегам по факультету і університету, однокурсникам, колишнім однокласникам і багатьом іншим людям, з якими її зв'язала доля. Ірина Іванівна володіє особливим даром залишати за людиною право бути собою, тому очолюваний нею колектив відчуває себе дружною і міцною сім'єю.

Від щирого серця вітаємо Вас, дорога Ірино Іванівно, з ювілеєм, і бажаємо творчого довголіття, міцного здоров'я, натхненної праці, щастя і добра! Нехай доля завжди буде до Вас прихильна!

Тетяна Анатоліївна Шеховцова, Наталія Павлівна Євстаф'єва

Шеховцова Тетяна Анатоліївна, доктор філологічних наук, професор кафедри історії російської літератури, Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна (майдан Свободи, 4, м. Харків, 61022, Україна); e-mail: shekhovt2@gmail.com; <https://orcid.org/0000-0002-6270-6549>

Євстаф'єва Наталія Павлівна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри історії російської літератури, Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна (пл. Свободи, 4, Харків, 61022, Україна); e-mail: vlk54@ukr.net; <https://orcid.org/0000-0002-6233-5872>